

Nd.

200. Frumvarp til laga

[133. mál]

um ráðstafanir vegna ákvörðunar Seðlabanka Íslands um nýtt gengi íslenskrar krónu.

(Lagt fyrir Alþingi á 93. löggjafarþingi, 1972.)

1. gr.

Hafi innflytjandi vöru afhent skjöl til tollmeðferðar fyrir 18. desember 1972, sem eru að öllu leyti fullnægjandi til þess að hægt sé að tollafgreiða hana þegar í stað, þá skal miða gjöld af henni við það gengi, sem í gildi var, er bankar lokuðu 15. desember 1972 (gamla gengið), en þó því aðeins, að tollafgreiðslu sé lokið fyrir 30. desember 1972.

Tollafgreiða skal vöru, sem afhent hefur verið innflytjanda með leyfi tollfyrivalda gegn tryggingu fyrir greiðslu aðflutningsgjalda (sbr. 15. gr. tollskrárlaga), á grundvelli gamla gengisins, enda eigi fullnaðartollafgreiðsla sér stað fyrir febrúarlok 1973.

2. gr.

Þá er skilað er til banka gjaldeyri fyrir útfluttar sjávarafurðir framleiddar fyrir 1. janúar 1973, skal hann greiddur útflytjanda á gamla genginu. Ríkisstjórnin kveður nánar á um, til hvaða afurða þetta ákvæði skuli taka, og eru ákvarðanir hennar þar að lútandi fullnaðarúrskurðir.

Mismunur andvirðis skilaðs gjaldeyris á gamla genginu og andvirðis hans á hinu nýja gengi, skv. 1. málsgr., skal færður á sérstakan reikning á nafni ríkissjóðs í Seðlabankanum. Fé, sem á reikninginn kemur, skal ráðstafað af ríkisstjórninni í þágu sjávarútvegsins og sjóða hans.

Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða, að þá er skilað er til banka gjaldeyri fyrir útfluttar iðnaðarvörur framleiddar fyrir 1. janúar 1973, skuli hann greiddur útflytjanda á gamla genginu. Ríkisstjórnin kveður nánar á um, til hvaða vara þetta ákvæði skuli taka, og eru ákvarðanir hennar þar að lútandi fullnaðarúrskurðir. Mismunur andvirðis skilaðs gjaldeyris á gamla genginu og andvirðis hans á hinu nýja gengi, skv. þessari málsgr., skal færður á sérstakan reikning á nafni ríkissjóðs í Seðlabankanum.

Ríkisstjórninni er heimilt að ákveða, að gengisnismunur, sem myndast kann við kaup á gjaldeyri eftir gildistöku þessara laga vegna verksamninga við erlenda aðila, að því leyti, sem verkin hafa verið unnin fyrir setningu þessara laga, skuli færður á sérstakan reikning ríkissjóðs við Seðlabankann.

Fé, sem fært er á reikninga ríkissjóðs skv. 3. og 4. málsgr., skal ráðstafað af ríkisstjórninni í þágu iðnaðarins og sjóða hans.

3. gr.

Annar málslíður 1. gr. laga nr. 20 16. apríl 1962 um breyting á lögum nr. 10 29. marz 1961, um Seðlabanka Íslands, orðist svo:

Kaup- og sölugengi má ekki vera meira en $2\frac{1}{4}\%$ undir eða $2\frac{1}{4}\%$ yfir stofngengi.

4. gr.

Á gengisbreytingarreikning við Seðlabankann, sem stofnaður var skv. 5. gr. laga nr. 69 frá 25. nóvember 1967, skal færa þann gengismun, er verður vegna gengisbreytingarinnar hjá einstökum hönkum á grundvelli gengismunar milli gamla gengisins og þess gengis, er skráð verður, er bankar opna á ný eftir gengisbreytinguna (nýja gengið). Við útreikning á þessum gengismun skal taka tillit til allra eigna og skulda viðkomandi banka í erlendum gjaldeyri, þá er hið nýja gengi tekur gildi. Færslur þær, sem af þessum ástæðum þurfa að eiga sér stað milli Seðlabankans og bankanna, skulu jafnast með verðbréfakaupum eða öðrum eignatilfærslum, eftir því

sem nánar verður um samið milli þessara aðila. Innstæður og skuldir í krónum á nafni erlendra aðila, sem gengistryggðar eru með sérstökum samningi, þar með taldir skuldareikningar ríkissjóðs gagnvart alþjóðastofnunum og innstæður Verðjöfnunar-
sjóðs fiskiðnaðarins, teljast erlendur gjaldeyrir í þessu sambandi, og sama gildir um gulleign Seðlabankans, sérstök dráttarréttindi og mótvirði þeirra.

Nú hefur bankaábyrgð til handa erlendum aðila verið greidd erlendis, en ekki greidd í islenzkum banka fyrr en eftir að hið nýja gengi tekur gildi, og skal hún þá gerð upp á hinu nýja gengi. Ákvæði þetta gildir ekki um gjaldfallnar greiðslufrests-
ábyrgðir, þegar skjöl hafa verið afhent innflytjanda fyrir gengisbreytinguna. Gengis-
munur, er til verður vegna ákvæðis þessarar málsgreinar, skal færður á gengisbreyt-
ingarreikning, sbr. 1. málgr.

5. gr.

Ríkisstjórninni er heimilt að setja með reglugerð eða á annan hátt nánari fyrir-
mæli um framkvæmd laga þessara.

6. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Hinn 17. desember 1972 gaf Seðlabanki Íslands út tilkynningu um nýtt gengi islenzkrar krónu, er taki gildi, er gjaldeyrisviðskipti hefjast á ný, en stefnt er að því að það geti orðið þriðjudaginn 19. desember 1972.

Ýmis framkvæmdaatriði, er leiða beint af gengisbreytingunni, er nauðsynlegt að lögfesta, m. a. svo ekki sé um að ræða nein vafaatriði, þegar gjaldeyrisviðskipti hefjast á grundvelli hins nýja gengis.

Athugasemdir við einstakar greinar.

Um 1. gr.

Í greininni eru settir frestir, svo sem venja hefur verið við fyrri gengisbreyt-
ingar. Að öðru leyti gilda almenn ákvæði tollskrárlaga um tollmeðferð skjala, eftir
að hið nýja gengi hefur tekið gildi.

Um 2. gr.

Ákvæði sama efnis og eru í þessari grein hafa verið sett í lög við gengisbreyt-
ingar 1967 og 1968, nema að því er til iðnaðarvara tekur. Framleiðsla iðnaðarvara
til útflutnings hefur aukizt verulega eftir 1968 og má ætla, að allverulegar birgðir
þeirra séu til í landinu. Er þá eðlilegt, að ríkisstjórnin hafi heimild til sams konar
ráðstafana þeirra vegna og varðandi sjávarafurðir.

Ekki þykir tilefni til að lögfesta hliðstæð ákvæði um afurðir landbúnaðar, og
afreiknast þær því strax á hinu nýja gengi. Er það hliðstæð framkvæmd og var við
gengisbreytinguna 1968.

Í 4. málsgrein er ákvæði hliðstæðs efnis og er að finna í 3. málgr. 5. gr. laga
nr. 74/1968 um sérstakt gengisuppgjör vegna verksamninga við erlenda aðila. Er
nú lagt til, að gengismismunurinn fari á sérstakan reikning ríkissjóðs við Seðla-
bankann og honum ráðstafað á sama hátt og gert er ráð fyrir um gengismismun
iðnaðarvara.

Um 3. gr.

Flestar þjóðir heims hafa nú með leyfi Alþjóðagjaldeyrissjóðsins tekið upp 2.25%
frávík til hvorrar áttar frá stofngengi. Er ákvæði um þetta tekið upp að beiðni banka-
stjórnar Seðlabankans til breytingar á lögum bankans, en þau hafa byggt á 1%
frávíki til hvorrar áttar.

Um 4. gr.

Ákvæði hliðstæðs efnis er að finna í 5. gr. laga nr. 69 frá 25. nóvember 1967 og 5. gr. laga nr. 74 frá 12. nóvember 1968, og er hér gert ráð fyrir alveg sömu framkvæmd og áður um meðferð gengismunar við gjaldeyrisbankana. Þó er það nýmæli, að innstæður Verðjöfnunarsjóðs fiskiðnaðarins skuli gengisbættar, sbr. ákvæði um gengistryggingu í lögum hans.

Um 5. gr.

Þarfnast ekki skýringa.